

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารในกองพันระวังป้องกัน
สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย
The Political Participation of Soldiers in Security
Battalion Royal Thai Armed Forces Headquarters

ชีวรัตน์ สว่างศรี* และ วชิรินทร์ ชาญศิลป์**
Cheewarat Sawangsri and Vacharin Chansilp

* นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมกลุ่มเถาทางการเมือง และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร ในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 281 คน โดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน คำนัยสำคัญทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า ทหารสังกัดกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย มีการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ชั้นยศ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมกลุ่มเถาทางการเมือง และการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การเมือง, ทหาร

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of political participation of Soldiers in Security Battalion Royal Thai Armed Forces Headquarters, 2) compare the political participation of Soldiers in Security Battalion Royal Thai Armed Forces Headquarters factor according to personal factors, 3) examine the relationship between political socialization, political news perception and political participation the soldiers in Security Battalion Royal Thai Armed Forces Headquarters. The samples composed of 281 soldiers in Security Battalion Royal Thai Armed Forces Headquarters. The data were collected by using a questionnaire and analyzed by using a packaging computer program. Statistical tools employed in data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation One-Way ANOVA and Pearson Product – Moment Correlation Coefficient. The level of significance for statistical testing was 0.05. The result of this research revealed that the soldiers in Security Battalion Royal Thai Armed Forces Headquarters had a medium level of political participation. According to the hypothesis testing, rank, educational level, income, did not result in difference of political participation. The relationship between Political Socialization, Political news perception the soldiers in Security Battalion Royal Thai Armed Forces Headquarters and political participation was significantly positively moderate.

Keywords : Participation, Politics, Soldiers

บทนำ

ตลอดระยะเวลากว่า 84 ปีแล้ว ที่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่เมื่อปี พ.ศ. 2475 ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมานั้นระบอบประชาธิปไตยของไทยซึ่งไร้เสถียรภาพ มาโดยตลอด เพราะเกิดการปฏิวัติรัฐประหารมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ หลายครั้งหลายครา ดังเช่น การรัฐประหารของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อปี พ.ศ. 2501 การปฏิรูปการปกครองแผ่นดินของ พลเรือเอกสฤษดิ์ ชะลออยู่ เมื่อปี พ.ศ. 2519 การรัฐประหารของพลเรือเอกสฤษดิ์ ชะลออยู่ และ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เมื่อปี พ.ศ. 2520 การปฏิวัติของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ นำโดย พลเอกสุนทร คงสมพงษ์ พลเอกสุจินดา คราประยูร เมื่อปี พ.ศ. 2534 การปฏิวัติรัฐประหารของคณะปฏิรูปการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นำโดย พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เมื่อปี พ.ศ. 2549 และล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2557 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยสาเหตุเกิดมาจากการบริหารงานที่ไม่โปร่งใสของคณะรัฐบาลในขณะนั้น ความแตกแยกของประชาชนชาวไทยซึ่งเกิดจากการไม่ได้รับการปลูกฝังและอบรมหล่อหลอมให้มีส่วนร่วมมีความรู้ความเข้าใจและมีความศรัทธาต่อระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่องและจริงจัง (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2535: 245-270)

ทหารเป็นสถาบันทางการเมืองสถาบันหนึ่ง ที่มีบทบาททางการเมืองมาโดยตลอด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในรูปของการเข้ามาบริหารประเทศโดยตรง และทั้งที่ทำหน้าที่กำกับดูแลรัฐบาลพลเรือนอยู่เบื้องหลัง ผลจากการแทรกแซงทางการเมืองของทหารทำให้ระบอบประชาธิปไตยขาดความต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่เติบโตเท่าที่ควร ในปัจจุบันนี้ผู้คนในสังคมโดยทั่วไปหันมายอมรับแนวคิดทางประชาธิปไตยมากขึ้น บทบาทของทหารในลักษณะของการแทรกแซงทางการเมืองเป็นไปได้อย่างมากยิ่งขึ้น หากแต่อำนาจอิทธิพลของทหารทางการเมืองไทยก็ยังคงมีอยู่ และมีบทบาทอย่างสูงในการกำหนดนโยบายที่สำคัญของประเทศ เช่น นโยบายการป้องกันประเทศ และนโยบายด้านความมั่นคงของประเทศ

กองทุนระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย แห่งหนึ่ง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมาโดยตลอด นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะและเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมประชาธิปไตย กล่าวคือ มีความเป็นปึกแผ่นมีสมาชิกจำนวนมากการมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกมองว่าเป็น “หน้าที่” มากกว่า “สิทธิ” แต่อย่างไรก็ตามการชักนำ หรือควบคุมก็ทำได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เช่น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทหารก็จะถูกควบคุมถึงระดมพลให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มีกำลังพลไปใช้สิทธิ์แต่ส่วนใหญ่ก็เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ให้มีจำนวนคนไปเลือกตั้งให้มากที่สุดเท่านั้น จากสถิติการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งที่ผ่านมา มีกำลังพลไปใช้สิทธิ์ ดังนี้ ปี พ.ศ. 2538 ร้อยละ 70.2 ปี พ.ศ. 2539 ร้อยละ 85.6 ปี พ.ศ. 2544 ร้อยละ 86.4 ปี พ.ศ. 2548 ร้อยละ 80.9 ปี พ.ศ. 2549 ร้อยละ 90.9 ปี พ.ศ. 2550 ร้อยละ 89.7 ปี พ.ศ. 2554 ร้อยละ 84.3 ปี พ.ศ. 2557 ร้อยละ 85.0 (ข้อมูล ฝ่ายธุรการและกำลังพล กองบังคับการ กองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย, 2557) แต่การระดมพลหรือควบคุมให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งนั้นไม่ได้มีคำสั่งหรือควบคุมให้ไปเลือกนักรบการเมืองผู้หนึ่งผู้ใด โดยเฉพาะ นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ ที่ทหารทุกคนสามารถตัดสินใจเข้าร่วมด้วยตนเองได้อย่างอิสระ เช่น การติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ การเป็นกรรมการในการนับคะแนนเลือกตั้ง เป็นต้น

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยจึงเป็นเรื่องน่าสนใจ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารในกองทุนระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษา และเป็นประโยชน์หากกองทัพได้มีการส่งเสริม หรือกำหนดเป็นนโยบายให้ทหารทุกคนได้ปฏิบัติตาม เพราะหากสามารถกำหนดแนวทางในการที่จะพัฒนาให้ทหารมีทัศนคติและแนวคิดทางการเมืองในทิศทางที่เป็นประชาธิปไตยได้แล้วก็จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของทหารในวิถีทางที่ถูกต้องชอบธรรม ซึ่งก็จะเป็นการช่วยส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย ตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้ศึกษามีความสนใจเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยที่ต้องศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวัดระดับและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายในหน่วยกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย โดยมีระเบียบวิจัยดังนี้

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 944 คน เป็น นายทหารชั้นสัญญาบัตร จำนวน 30 คน นายทหารชั้นประทวน จำนวน 189 คน และพลทหาร จำนวน

725 คนระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2559 (ข้อมูล ฝ่ายธุรการและกำลังพล กองบังคับการ กองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการ กองทัพอไทย ประจำปงบประมาณ 2559) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 281 คน ได้จากการคำนวณของ Yamane (1967: 886)

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยสร้างแบบสอบถามจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยและทัศนคติที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองนำมาสร้างเป็นข้อคำถามเพื่อใช้ในการวัดตัวแปรที่ศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1. ยศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ชั้นยศ พลทหาร จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 รองลงมาคือสิบตรี จ่าตรี และจ่าอากาศตรี ถึง จ่าสิบเอก พันจ่าเอก และพันจ่าอากาศเอก จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 และน้อยที่สุด คือ ร้อยตรี เรือตรี และเรืออากาศตรี ถึง พันเอก นาวาเอก และนาวาอากาศเอก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

2. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 และน้อยที่สุด คือ สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4

3. รายได้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายได้ไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 รองลงมา มีรายได้ 15,001 - 25,000 บาท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 รายได้ 25,001 - 35,000 บาทจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 และน้อยที่สุดมีรายได้ 35,001 บาทขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

4. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25

5. การอบรมกล่อมเกลாதงการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีระดับกล่อมเกลापานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

6. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33

ผลการทดสอบสมมติฐานและข้อวิจารณ์

สมมติฐานที่ 1 ทหารสังกัดกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีชั้นยศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทหารที่มีชั้นยศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ชั้นยศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ชั้นยศ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งนี้อาจเนื่องจากทหารทุกชั้นยศนั้นเป็นข้าราชการจะต้องมีความสนใจในการเมืองและให้การสนับสนุนการเมืองอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

สมมติฐานที่ 2 ทหารสังกัดกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่

แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทหารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งนี้อาจเนื่องจากการศึกษาของทหารในระดับพื้นฐาน รวมไปถึงการอบรมในหลักสูตรต่างๆ มีความใกล้เคียงกัน ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันจึงมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ทหารสังกัดกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย ที่มีรายได้ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทหารที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า รายได้ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า รายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ที่มีรายได้มากหรือน้อยมีความพร้อมที่เข้าไปทำกิจกรรมทางการเมืองเพราะไม่ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ประกอบกับการดำรงชีวิตมีหน่วยงานให้การดูแล เช่น อาหารเช้า กลางวัน เย็น และสวัสดิการอื่นๆ

สมมติฐานที่ 4 การอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารสังกัดกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองของทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพไทยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีที่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไปในทิศทางบวก และอยู่ในระดับน้อย ($r = 0.207$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองของทหารมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะการกลุ่มเหล่าทางการเมืองจากครอบครัว จากกลุ่มเพื่อน จากสื่อมวลชน จากและหน่วยงาน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทหารได้รับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองมาตั้งแต่ตั้งแต่วัยเยาว์เรื่อยมาเริ่มจากบิดา

มารดาสู่โรงเรียนทุกระดับชั้น จนถึงอุดมศึกษา รวมทั้งการเรียนรู้จากแหล่งๆ ซึ่งทั้งหมดนี้ ทำให้ทหารตระหนักถึงหน้าที่ทางการเมืองมากยิ่งขึ้น :ซึ่งการล้อมเกลารจากหน่วยงานของทหารจะเป็นไปในรูปแบบเผด็จการและบังคับ ซึ่งเห็นได้จากรูปแบบการปกครองของทหารและการบังคับบัญชาของทหาร ซึ่งผู้มรอำนาจตามลำดับชั้นจะมีการล้อมเกลารเรื่อยๆมาจนถึงผู้บังคับบัญชาดำสุด

สมมติฐานที่ 5 การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารสังกัดกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการกองทัพบกไทย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของทหารในกองพันระวังป้องกัน สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพบกไทยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีที่ความสัมพันธ์ดังกล่าวไปในทิศทางบวก และอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.410$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะการได้รับการได้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองให้รอบด้านถือว่ามีความประโยชน์มากต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งข้อมูลข่าวสารต่างๆที่ได้รับรู้จะเป็นตัวกระตุ้นให้ทหารและข้อพิจารณาในการทำกิจกรรมทางการเมือง ผนวกกับในปัจจุบันช่องทางสื่อที่เพิ่มมากขึ้นข่าวที่นำเสนออาจมีการบิดเบือนความจริงหรือนำเสนอในภาพของความขัดแย้งตลอดจนการสร้างจุดขายในเรื่องอื่นให้น่าสนใจมากกว่าประเด็นทางการเมือง สรุปได้ว่า สังคมปัจจุบันต้องขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้ทุกคนถูกกระตุ้นให้เรียนรู้สังคมการเมืองอย่างต่อเนื่อง จากที่กล่าวมาในข้างต้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่างๆทางการเมืองถูกนำไปปลูกฝังค่านิยมแก่ตัวบุคคลในสังคม โดยมีสื่อกลางอันได้แก่ครอบครัว เพื่อน สื่อมวลชน และหน่วยงาน ทำหน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลารให้เกิดจิตสำนึกในหน้าที่ของพลเมือง อันนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง ดังนี้

1. จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของทหารอยู่
ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรส่งเสริมให้หน่วยงานภายนอกเข้าไปเผยแพร่
ประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้มีความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้กับ
ทหารมากยิ่งขึ้น และรอบด้านเพื่อจะนำข้อมูลข่าวสารมาพิจารณาในการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การอบรมกลุ่มเหล่าทางการเมืองของ
ทหารอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรให้หน่วยงาน และบุคคลที่มีอิทธิพลในการ
กลุ่มเหล่าทางการเมือง โดยเฉพาะจากครอบครัว ให้มีการบ่มเพาะความรู้ ความ
เข้าใจ และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีทางการเมืองและการปลูกฝังค่านิยมให้กับทหารทุก
ระดับชั้น

3. จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ทหารอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานควรส่งเสริมให้ทหารเข้าไปมีส่วนร่วมใน
กระบวนการเลือกตั้งให้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งกระตุ้นให้ทหารเกิดความตื่นตัว
ทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ นอกจากการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เช่น การจัดกิจกรรม
ทางการเมืองที่ไม่ส่อเสี่ยงต่อภาพลักษณ์ของทหาร การส่งเสริมให้ทหารมีความรู้ความ
เข้าใจมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- เกียรติพันธุ์ ประทุมรัตน์, ร.อ. 2547. **ทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร : ศึกษากรณีกรมการทหารช่าง จังหวัดราชบุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2535. **100 ปีแห่งการปฏิรูประบบราชการ : วิวัฒนาการของอำนาจรัฐและอำนาจการเมือง The Co-evolution of state power and political power**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภ ลำพาย. 2541. **เอกสารประกอบการบรรยายระเบียบวิธีวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสยาม.
- วิฑูรย์ ขำเจริญ, นาวาอากาศโท. 2547. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการและครอบครัว กองบิน 41 กองพลบินที่ 3 กองบัญชาการยุทธการทางอากาศ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อำพล สุวรรณรัมย์. 2552. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ: กรณีศึกษาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Yamane, T. 1967. **Statistics; An Introductory Analysis**. New York: Harper and Row.